

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és osanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és osanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A reformtörvények szentesítése.

Budapest, november 4.

(y.) Amit a még mindig nyughatatlan és helyét sehol sem találó ultramontán ellenzéknek egy bizonyos része, — amely épen ebben az ellenségeskedésben találta egész létfeltételét — még most is merész — minden képzeletet fölülmul és valósággal büntény. Az ultramontán piszkolódásoknak állandó letéthelye, az izgató káplánoknak lapja most már nap-nap után nyílt felségsértést követ el, midőn a legdurvább módon folyton jajgat, hogy a király elkárhozik, és egyenesen esküszegő, ha a polgári házasságról szóló törvényjavaslatot szentesíti.

Argumentumul pedig nap-nap után lenyomatja a koronázási esküt, amelynek szövegéből még a legerősebb és legmerészebb logikával sem lehet távolról sem kisütni, hogy ezen eskü akadály volna arra, hogy a király az egyházpolitikai javaslatokat szentesítéssel ellássa. Hiszen ezen eskü szóról-szóra azt mondja, hogy az Isten egyházait, Magyarország törvényhatóságait jogaikban, kiváltságaikban, szabadságaikban, törvényeikben megtartandja. Hol van itt még — csak vonatkozás is arra, hogy ne lehetne szentesíteni a javaslatokat, pedig a lap erre a passusra hivatkozik, mint akadályra. — Hisz épen ezen esküformában az áll, hogy »az Istennek egyházait«, tehát a kath. hitfelekezetről nincs is szó benne. Az is áll ezen eskü-mintában, hogy a törvényhatóságokat fogja szabadságaikban megtartani; azért senkinek se jutott még eszébe esküszegésről beszélni, akkor, midőn pl. az egyes törvényhatóságokat kikerekítették, vagy összesítették, ép oly

kevésbé fogja pedig józan ember kifogásolni azt, ha pl. az adminisztráció reformja útján a törvényhatósági tisztviselők kinevezését fogjuk törvénybe iktatni. Arra már csakugyan sokkal inkább lehetne akkor ráfogni azt, hogy a király koronázási esküje ezt tiltja. — Az ember nem tudja, vajjon a roszhiszeműség nagyobb-e, vagy a bornirtság, amelylyel azt merik feltételezni, hogy az emberek egyszerűen elhiszik az ilyen sületlenségeket, vagy ami még több, hogy a korona hordozója valóban arra a gondolatra jöhetne, hogy az ő koronázási esküje utban áll annak, hogy a törvényeket szentesítse. Az egész áskálódás különben néhány nap mulva elveszti minden actualitását.

Nincs semmi kétség, hogy a király egy héten belül el fogja látni a három felterjesztett törvényjavaslatot a legfelsőbb szentesítéssel.

A király azon kívánalmának adott kifejezést, hogy a törvényjavaslatok úgy terjesztessenek fel neki, hogy ki legyenek töltve szakaszról-szakaszra mind a két javaslatban azon módosítások, melyeket a törvényhozás e javaslatokon tett; ezen módosítások kitüntetése pedig akként történjék, hogy a király lássa, vajjon bizottságban és melyik bizottságban, a képviselőházban vagy a főrendiház bizottságában vagy annak plenumában történt-e a változtatás és hogy mily módon és mily indoklással? Már mindez megtörtént, de ebből látható, hogy a király a legbehatóbban és leglelkismeretesebben végig akarja olvasni a tárgyalás érdemleges menetét és lehet, hogy meggyőződést akar szerezni az iránt is, vajjon nem történt-e

a javaslatok valamelyikén — s épen azon, mely a gyermekek vallásáról szól — oly módosítás, amely ellentétben van az eredeti javaslat elvi határozmányával, a mely javaslatokhoz tudvalevőleg a király előzőleg jóváhagyásával hozzájárult. Mihelyt a király ezen felterjesztést végig tanulmányozta, be fog következni a szentesítés, miután semmi ok fenn nem forog a szentesítésnek nemcsak megtagadására, hanem elhalasztására sem s miután a kormány nem is volna abban a helyzetben, hogy a törvényhozás előtt nagyobb fontosságú tárgyalásokba bocsátkozzék, mig ezen kérdésben a korona határozatát nem ismeri. Az iránt ugy sincs semmi kétség, hogy ha ez a lehetetlen eset bekövetkezik, hogy t. i. a korona a szentesítést megtagadná, illetőleg elhalasztaná, a kormány kénytelen volna rögtön beadni lemondását.

BELFÖLD.

A szabadelvű párt legfőbb főadatai. Podmanitzky Frigyes b. az orsz. szabadelvű pártkör elnöke kisebb cikket írt a Politikai Heti szemlének, melyben a szabadelvű párt multjáról és főadatairól beszél. A többi közt a figyelemreméltó közvetlenebb politikai érdekekkel bíró sorok fordulnak elő a cikkben:

„A szabadelvű párt főadatát a közel jövőben kell, hogy e következő három irány-eszme végleges megvalósítása képezze, végleges megvalósítást említek én, mert az alább említendő főelvek részben való életbe léptetésén, megérlelésén és előkészítésén kívül már is igen sok történt. A lelkem előtt vezéressillag gyanánt lebegő három fő és sarkalatos eszme a következő:

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Tulvilági boldogság.

— Irta: Pierre. —

Elmának hívták. Menyasszonya volt egy fess miniszteri hivatalnoknak, ki naponta meglátogatta.

En is mindennapi vendég voltam nála, mert éppen a mellettem levő szobában feküdt.

Szegény szép 18 éves leány!

A térdkalácsától le a lábfejéig csontszuja volt, mint a hogy kuszált vonásokkal oda volt vetve a feje felett függő tábláskára.

Megpróbáltak már vele mindent, de eredménytelenül és így nem maradt egyéb hátra, mint megkíséríteni az egész csont eltávolítását.

Neki szegénynek már nem volt akarata; annyi szenvedésen és megpróbáltatáson ment keresztül, hogy mindenbe belenyugodott, mit jónak gondoltak.

Egész lényé reszketett az izgalomtól s be sem varva feleletem, kiáltott:

— Oh lássa én hiszek — hiszem, hogy én még boldog leszek, ha nem itt hát a másvilágon, ugyis annyit szenvedtem életben.

— Meglássa, ha meghalok — Sándor már várni fog reám, hogy többé soha el ne váljunk.

Kérdőleg rám függesztette szemét, hogy én is erősítem meg, mit ő beteges képzelődésében látott.

Megtettem, beszéltem úgy, mintha az én földi boldogságom is csak az volna, hogy a tulvilági életben hiszek. Beszéltem neki George Sperroról és az ő Ikleájáról, kik rövid földi lét után feltalálták egymást a holdban, s boldogok.

Egymást igyekeztünk rajongásunkban felülmulni.

Ma is csodálkozom rajta, hogy mennyire megingatta az ő rajongása az én teljesen ellenkező felfogásom. Egész éjjel Sperokkal és Ikleákkal álmodtam, kik megtisztulva minden földi salaktól, a boldogság eszményi fogalmában jelentek meg előttem.

De sokkal nagyobb hatással volt ez Emmára. Másnap csakugyan megoperálák s a narkosis és sebláz hatása alatt folyton erről beszélt. Amulva állották körül.

Érezte, hogy meg fog halni, látta kedvesét, a mint a holdból hivatogatólag intett felé; kezeit mint szárnyakat repülésre tárta s percenként óriás sebességgel rohant a holdba — a végpusztulás felé.

Téreken repült át, hol a vak sötétség verte fel határtalan birodalmát, hol nem volt hang, — zaj, csak lélekdermesztő némaság.

De ő itt is lát, itt is hallja vőlegénye hívó szózatát és repül tovább . . .

A kísérteties csendet, melyben repül, megzavarja néha egy örületen kavargó csillag — vagy kusza roncs. Amott egy halvány pont közeledik észbontó rohanással — ha, nincs kitérés előle a céltől nem messze — de kikerüli s repül tovább . . . tovább . . .

Itt már minden örületes forgásban van körülötte. Bármerre néz, szétzüllött világ roncsai rohannak mellette — távolabb világóriások megdöbentő sebességgel vágatnak — csak tovább . . . tovább . . . nincs itt pihe-nés. Amott ragyogó üstökös tűnik fel — láng-sörénye még benne a messzi végtelenben és fénylő feje már itt kavargó — mintha vulkán okáda volna ki forrongó bensejéből. . . még egy végső szárnycsapás és ott van kedvese előtt, egyuttal magával ragadva hidegülő teteméből a lelket is.

Mindannyian összeresztük, mintha látni lehetett volna, mint száll ki a lélek a gyenge testből, s mikor aggódó kedvese hozzá lépett, meghidegült merev tetemet talált.

Gyors s lehetőleg olcsó igazságszolgáltatás.

Páratlan, de erélyes és lelkiismeretes állami közigazgatás.

Egyszerű, mindenki által megérthető és igazságos alapon nyugvó adózási rendszer.

Ezen eszmék képezik egyszersmind sarkalatos programpontjait a szabadelvű párt kormányának s így tehát a pártnak magának is.

Pártkeveredések.

— Fővárosi levél. —

Budapest, november 4.

(y.) A ház folyósán kevés ember van ugyan most még, de azért annál többet zúgnak, kérdezősködnek, mesélgetnek, a mint az rendesen akkor szokott lenni, a mikor nincsenek együtt az összes képviselők. Azt kérdezik különösen, vajjon igaz-e, hogy lesz fúzió, ki akarja a fúziót, mi módon fog létrejönni a fúzió? Mindezek olyan kérdések, a melyekre tulajdonképen senki sem adhat választ. A purosokkal bizonyára nem lesz semmiféle fúzió. A ki köztük még szívesen látott tag, az ugyis bejőhet a szabadelvű pártba, ha tetszik, akár észrevétel nélkül. A pártonkívüliek közt L a t i n o v i c s Ernő, a ki sohasem tartozott a purosokhoz, ugyis belép legközelebb a szabadelvű pártba. Valószínű, hogy bejönnek még P o n g r á c s gróf, A l m á s s y Imre gróf, A n t u n o v i c s József, C s á k y Kálmán, sőt a mi a legnagyobb csoda: G y ö r f f y Gyula, továbbá K a m m e r e r Ernő, S z é c h e n y i Tivadar gróf, T ó d o r József és Z s á m b o k r é t y József.

Ami azonban az Apponyi pártját illeti, ott teljes lehetetlenség fúzióra még csak gondolni is, mert Apponyi gróf soha semmiféle párttal vagy párttöredékekkel nem fuzionál, ő maga az Uristen a pártjában s maga mellett más isteneket nem ismer el, vagy ami még valószínűbb, irtózik a munkától s attól a gondolattól, hogy neki talán valaha miniszternek kell lenni, a mire ő semmiképen sem hajlandó vállalkozni (? Szerk.) Miután azonban pártjában van néhány képviselő, a ki régen megunta ezt a meddő, érthetetlen politikát, a melyet vezérük követ, lehet hogy ezek egyszerre csak fuzionálnak s belépnek tömegesen valószínűleg azért, hogy így nagyobb súlyuk legyen. Ezt sem akadályozni, sem elősegíteni nem fogja soha a szabadelvű párt, ez az illető uraknak a dolga.

Sokkal fontosabb és hibetöbb lenne az az eshetőség, ami csakugyan nincs kizárva, hogy V e s t e r Imrével együtt H o r v á t h Lajos, E r n u s t Kelemen és H o r v á t h Gyula belépnek a szabadelvű pártba. Ezeknek a súlya oly nagy, hogy sokkal többet számít, mintha 30 nemzeti párti bejönné. A legmulatságosabb különben ezekben a dolgokban az, hogy a szélsőbaloldaliak uszítják leginkább a nemzeti pártot, hogy fuzionáljon az Istenért a szabadelvű párttal, kiindulva azon egészen helyes számításból, hogy akkor talán több értéke lesz a szélsőbaloldalinak mint politikai pártnak, több emberük jut a bizottságba, a vidéken az összes ellenséki elemeket maguk körül csoportosítják, szóval ők szeretnék az Apponyi pártnak a hűlt helyét elfoglalni.

Ami azonban számításukat a választókra nézve illeti, tökéletes a csalódás, amit a legutóbbi két választás oly eklatánsul be is bizonyított. A vidéken a szélsőbaloldali elemek kivétel nélkül, de tényleg kivétel nélkül, mind szabadelvűek. Azok semmiképen sem voltak képesek befogadni azt a kétszínű játékot, a melyet Ugron és Polónyi eljátszottak a párttal. Ők első sorban igaz liberális férfiak, a

mint azt annak idején Apponyi gróf is eléggé jól tudott és ki is jelentett a házban. A józan választó közönség nem fogad el semmiféle settenkedést vagy félremagyarázást, az sokkal inkább támoat kormánypárti embert, hogyha miniszter is, mint Festetics Andor gróf s Eötvös Loránd báró, aki le sem ment a kerületbe, semhogy rászavazzon egy olyan egyénre, kiről nem tudja, hogy legközelebbi alkalommal nem fog-e szintén ultramontan dolgokat megszavazni. A körmendi kerület ezt legjobban tanusította. Az egy tiszta szélsőbali kerület volt mindig, most is az tulajdonképen, de az összes választók kivétel nélkül a legnagyobb megbotránkozással elfordultak azon ál-szélsőbali jelöltől, aki nem mert nyíltan színt vallani, hogy ő törhetetlen szabadelvű ember lesz-e a képviselőházban.

Ezeket már csak mégis okulhatna a szélső baloldal és megtehetné azt az egyedüli helyes dolgot, amire talán Kossuth Ferencz fog nekik segíteni, hogy egyszerűen kiszorítsák azokat az elemeket, amelyek nem akarnak öszintén szabadelvűek lenni.

Kossuth Ferencz Czepléden.

Vasárnap kezdette meg az ország csaknem valamennyi nagyobb városára kiterjedő körutját K o s s u t h Ferencz. Első látogatása Czepléd városának szólt, a hol halhatatlan édesatyja is első ízben szólította védelmi harcra a nemzetet. Ugyanarról a helyről beszélt most Kossuth Ferencz Czepléd lelkes népeinek ezreihez, a mely helyen ezelőtt negyvenhat évvel Kossuth Lajos zendíté meg a riadót.

Nagyon érdekes és nagy politikai fontosságu ez a czeplédi nyilatkozás, és mindenesetre sok tekintetben tisztázni fogja a helyzetet.

Különösen kiemelkedik azonban fontosság tekintetében két kijelentés. Az egyik a Kossuth Ferencz, a ki nyíltan és világosan megüzente a háborút a 67-iki kiegyezés ellen, a másikat Thaly Kálmán tette, a ki Kossuth Ferenczet, mint a függetlenségi párt új vezérét mutatta be.

Thaly Kálmánnak ez ennucciációra a pártja direkt megbízást nem adott, tény azonban, hogy a kijelentés ellen tiltakozás nem történt, — és Kossuth Ferencz kifejtett programja és a függetlenségi párt programja között a most elmondottak szerint semmiféle eltérés nincs.

Kossuth Ferencz tehát kilépett a neutrális álláspontjából és — pártemberré lett.

Említésre méltó dolognak tartjuk még azt is, hogy Czepléden Kossuth Ferencz kíséretében az anyapárt és az Eötvös-párt tagja együttesen szerepeltek, — úgy látszik tehát, hogy a kilépettek visszatérése az anyapártba a közös új vezér zászlója alá tényleg rövid időn fog következni.

Kossuth beszédéből adjuk az alábbi részletet:

Meg akarjuk változtatni a 67-iki egyezményt, mert veszélyesnek látjuk a haza jövőjére nézve. Törvényt változtatni polgári jog, amelyet polgaroktól elvenni nem lehet. Egy nemzetnek nem kötheti meg örök időkre a többi nemzeteket.

Midőn 1867-ben megalkották a mostani alapot, lehetett jó vagy rossz ok, édesatyám rosznak találta, hogy nagyon is engedékeny legyen az ország az alkudozásokban, lehetett rá ok, mert akkor még nem volt a feledés és megbocsátás fátyola rávetve azokra, amik történtek.

Tehát, ha nem lett volna nagyon engedékeny a nemzet, megiehet, hogy gyanu kelt volna némely körökben a nemzet iránt, de azóta megmutatta a magyar, hogy mennyire tud alkotmányt tisztelni még akkor is, midőn azon alkotmány nem tetszik neki, tehát minden kételyt el van oszolvá a felől, hogy, ha mi egy bizonyos irányban dolgozunk, azon irányt csak azért választottuk, mivel meg vagyunk győződve arról, hogy csak ez az irány vezethet a nemzet jövőjéhez, vezethet a nemzet függetlenségéhez, amely jövővel össze van kötve, még az uralkodóház jövője, akinek

trónusa a nemzetével össze van forrva. Már pedig nemzetnek nem lehet jövője, ha a nemzet nem erős és a nemzet nem független.

Eljen tehát a független Magyarország, a melynek függetlensége elérésére én győnge erőmmel, de törhetetlen kitartással dolgozni fogok.

Megrendelt hazudozások.

Arad, november 5.

A jezsuitákat úgy a pártonkívüli, mint az Apponyista, valamint a szélsőbaloldaliak köréből szörnyű nagyon bántja K o s s u t h Ferencz hazaérkezése és itteni szereplése. — Hogy ennek mi a tulajdonképeni oka, majd kiderül, egyelőre csak azt regisztráljuk, hogy az Apponyi gróf újságja Kossuth beszédéről, melyet Budapesten megérkezése alkalmával tartott, azt állította, hogy az országos pronunziamentó. A Szapáry organuma az ő legutóbbi számának élén bizonyítja, mily jogosulatlan Kossuth politikai körutja, midőn ő még nem is magyar honpolgár s a hűségi esküt sem tette le. Ugron és Polónyi pedig tudvalevőleg elmentek Budapestről Kossuth érkezése alkalmával.

Most a B. H. irat magának Budapestről egy megrendelt hazudozást, egy ugynevezett beavatott körökből származó bécsi levelet, melynek kapcsán nem mulasztotta el a jezsuiták taktikájához képest a kormányt is denunziálni. — szóról szóra ezt irván róla: „A mostani kormány — azt tartják (t. i. az udvarnál) — erősen angaszálva lévén a szélső baloldal, győnge arra, hogy ellene álljon az áramlatnak és népszerűségét féltve, nem lesz elég energiája, hogy ellene állhasson a szélsőbaloldali izgatásnak és propagandájának.”

Egyébként hogy milyen bolondgomba ez a levél, leginkább kitűnik azon állításából, hogy a legujabb, Kossuth kultusz miatt föltelegrafáltak „K h u e n - H é d e r v á r y” bánt Bécsbe, és ama bizonyos bécsi körök, melyeknek élén R a i n e r kir. herczeg áll, azt akarják tanácsolni a koronának, hogy még a budget tárgyalás előtt bizza meg a horvát bánt az új miniszterium alakításával, melyben a pénzügyminiszter — H e g e d ű s Sándor lenne. — Elég ebből ennyi.

IDŐJÁRÁS.

Legnyomás: reggel 7 órákor 769.1 milliméter. délután 2 órákor 767.5 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órákor C° + 1.1, délután 2 órákor C° + 9.0. Szél irányja és ereje: reggel 7 órákor K. 2. délután 2 órákor EN. 3. Felhőzet: reggel többnyire derült, délután többnyire derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— November 6. —

Derült. — Szárak. — Hűvös. — Ködös. — Hosszabb ideig állandó.

Magas hus-árak.

— Nyílt levél. —

Arad, november 5.

A multkor már megirtuk, hogy Aradon a hus megmagyarázhatlanul drága, s hogy ennek okát nem tudjuk megmagyarázni.

Mert a marha ép úgy mint a sertés igen olcsó, s sokkal olcsóbb mint évekkal ezelőtt, s — csodálatos — akkor, a magas marhaárak dacára is olcsóbb volt a hus.

Nézetünk az volt, hogy ezen csakis maguk a mészárosok és nentesek segíthetnek, kik — ha a méltányosságot tekintik — tisztelben kell hogy tartsák a közönség ér s z é n y é t is, mely az eddigi magas árak mellett nagyon is igénybe volt véve, — s kell hogy a kérdés megoldásának módozatairól gondoskodjanak.

Hogy nézetünk mennyire helyes, bizonyítja az a nyílt levél, melyet egy aradi mészáros kezeiből kaptunk, s melyet az alábbiakban adunk annak bizonyítására, hogy a szaktársak némelyike is mennyire belátja jogos felszólalásunk igaz voltát.

(*) Az aradi torna-egyesület dr. Robitssek Gusztáv elnöklete alatt ülést tartott vasárnap, amelyen Hász Sándor, Talmányi Emil, dr. Steinitzer Pál, Kömüves József, Szilárd Győző, dr. Wagner Rezső, Vangyel Géza, Isztray Géza és Nagy Sándor választmányi tagok voltak jelen. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után a működő tagok sorába Nikolics Géza, Pavlovits Gyula, Waldner Béla, Mártha Sándor vétettek fel, a működők sorából a pártolók közé Darányi János és Sugár Jenő léptek át. A pénztárnok jelenti, hogy a pénztár álladéka 2800 frt. Nagy Sándor titkárnak ama jelentését, hogy a tornaórákat átlag 20 tornász látogatja, tudomásul vették. — Több kisebb folyó ügy elintézése után elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére Wagner Rezső és Vangyel Géza tagokat kérte fel.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

November 6. (Kedd) A pálinka, népdrama.
November 7. (Szerda) A 231-ik osikk, vigjáték.
November 8. (Csütörtök) A faluroszsa, népszínmű.
November 9. (Péntek) A „Bajazzók,” opera, (előszőr.) Parasztszereplő, dráma, (előszőr.)
November 10. (Szombat) A „Bajazzók,” opera, (másodsor.) Parasztszereplő, dráma, (másodsor.)
November 11. (Vasárnap) Délután: A szultán, operette. Este: Ejjel az erdőn, színmű.

A dadal uzsorás.

— Népszínmű 8 felvonásban. Írta: Rónasszéki Gusztáv. Előszőr adatott az aradi színpadon 1894. nov. 4-én. —

(h.) A sovány népszínműtermelés mellett jól esik látnunk egy darabot, mely legalább akár népszínmű lenni, s amelyen meglátszik, hogy a színpad technikájában járatos ember írta.

„A dadai uzsorás” mint irodalmi mű nem tesz számot, s a közepességen felül nem emelkedve, rövid életű is marad, de addig amíg él, jó előadás mellett pár derült, mondjuk kellemes perozet szerez a hallgatóságnak, mely ma már szívesebben adja obulusát azért, hogy nevessen, mint azért, hogy tanuljon is.

Maga a darab iránydarabnak készült, de a szerző a kitűzött orzál elmosta az epizódalok tömkelegével, a mulattatásra szánt ama jelenetekkel, melyek dominálják a felvonásokat.

A karakterek határozatlanok, oseppe sem hívek önmagukhoz, sem bánatuk, sem örömkömben, a darab végén meg éppen nagyon hamar kötötte meg a csomót a szerző.

Igy nem osoda, ha őt magát ellefejtette a közönség ünnepe, s inkább tapsolt a nyílt színen azoknak, kik a darab élvezhetővé tételén fáradoztak.

R. B é t h y Laura sok kedvességgel játszott egy limonádé-leányt, s gyújtó hatással énekelte öreg betét nótákat. Őt is, meg Hunyadi sorkat tapsolták, ki fess huszárgyerek volt.

N o v á k Irának erős drámai szerep jutott osztályrészül, melyet bravurral interpretált, nagy öröme azoknak, kik tehetsége fejlődését figyelemmel kísérik.

Általános tetszést aratott F ó r i s s Pista, a maga hőtye Mózésével, melyet sok eredetiséggel ruházott fel.

T o m p a, B a l a s s a, T o l n a i n é, L u b r i n c s és G á l kifogástalanok voltak.

A három felvonásban összesen hétszer akarnak a szereplők összeverekedni.

* Otthon. Az Otthon tegnapi előadásán a közönség nagy melegséggel tüntetett egyik kedvencze, Angyal Ilka mellett, kinek M a g d a legjobb szerepei közé tartozik. Színreléptekor erős tappsal fogadták, miközben a zenekarból díszes és nagy csokrot nyújtottak fel. A többiek megezőköt jók voltak.

* Színházi hírek. A szintársulat kebelében előfordult betegségek folytán a hét műsora, mint a hogy ezt jelezzük, változást szenvedett. — A Kossuth Ferenczet fogadó bizottság felkérésére csütörtökön diszeloadás lesz a színházban Kossuth Ferencz tiszteletére, mely alkalommal Toth Ede kitünő népszínműve „A faluroszsa” kerül színpadra az egész társulat felléptével. Az előadás bérletszűnetben lesz.

— Az Udel négyes társulat által f. hó 11-én tartandó hangverseny iránt általános érdeklődés mutatkozik zenekedvelők közönségünk körében. A jegyek már szép számmal vannak előjegyezve s mint az előjelek mutatják, nagy közönség fogja élvezni a rendkívül ügyesen összeállított s kétségtelenül még ügyesebben előadandó humoros műsort.

TÁVIRATOK.

A fuzió.

Budapest, november 5. (Saját tud. táv.) Napok óta egy mulatságos hír járja és izgatja a politikai világot. A fuzió híre. Fuzió híre, mely a szabadelvűpárt és a nemzeti párt között történék meg. — A különböző lapok már arról is tudnak, hogy a két párt koriteusai egész komolyan tárgyaltak s hogy közel van a pillanat, melyben teljes lesz a megegyezés és Wekerle és Szilágyi tárt karokkal ölelik keblükre a végre valahára révbe jutó Apponyit.

Egészen megbízható helyen informáltuk magunkat s ez a mi forrásunk az egész fuzióról, habár abban egyik számot tevő tényező kellene, hogy legyen, — csak az újságok híreszteléseiből tud. Egy szó sem igaz az egészről. Nincs kizárva, hogy bizonyos oldalról — zörgettek, de az bizonyos, hogy a zörgetőknek — nem nyitattott. Az sem lehetetlen, hogy fizetetlen prókátorok politikai karriert akartak csinálni kéretlen ügynökösködéssel, de az meg egészen bizonyos, hogy minden illetékes felhatalmazás nélkül.

A mi különben egészen természetes.

Hiszen ha ma a szabadelvűpárt egyesülne a magát csaknem lehetlenné tett nemzeti párttal, ez a legkaczagtatóbb öngyilkosság volna, olyan, a miről csak a messze keleten van az embereknek fogalmuk, s a hol az öngyilkosságnak ezt a fajtát úgy hívják, hogy — harakiri. Abból, hogy ezt a csunya dolgot elkövették magukon, még nem következik, hogy azt most már elkövesse magán a szabadelvűpárt is — Apponyiék kedvéért.

Új valóságos belső titkos tanácsos.

Budapest, november 5. (Saj. tud. táv.) A király Gromon Dezső államtitkárt, mint távirataink már jelezték, valóságos belső titkos tanácsossá nevezte ki.

A breznóbányai jelölés.

Budapest, november 5. (Saj. tud. táv.) A breznóbányai kerületnek még mindig nincsen végleges jelöltje. A zólyomi intelligencia és szabadelvűek jelöltje Csipkay alispán volna, de Csipkay aligha fogadja el, mert a zólyommegyei főispánságra a kormány jelöltje. Zsilinszky főispán ugyanis más pozícióra van kizemelve s Csipkay az ő helyét volna elfoglalandó.

E kerület számára, mint értesülünk, Csáky Albint óhajtják megnyerni. Hogy sikerül-e, azt ma még nem lehet tudni. Mindenesetre az volna a legjobb megoldás, mert a képviselőház egy kipróbált és bevált tekintélyvel gyarapodnék.

A zurányi kerület.

Magyar-Óvár, november 5. (Saj. tud. táv.) A zurányi kerületben két-három nap óta oly mérvben folyik a nemzeti párt zászlója alatt az izgatás, a minőt eddig még e választó kerületben sem tapasztaltak, amely pedig annak idején tudvalevőleg az antiszemita Neneltovichet választotta meg Bittó István ellenében, elannyira, hogy a nezsideri főszoigabiró a

többi között Robleter Ignác szolnoki plébánosról egy szocialista irányú izgató beszéde miatt kénytelen volt a szót megvonni. Zichy Wladimir gróf, a nemzeti párt jelöltje sietett ugyan a kortesbeszéd e nem várt hatását ellensúlyozni, de azt nem akadályozhatta meg, hogy a választók zajos „Abczug” kiáltások között elhagyják a termet. Mindkét ellenzéki jelölt t. i. a Meszlényi kisérétében a kerületet beutazó Hackenberger, valamint a papságtól körülvett Zichy Wladimir mindenütt határozottan klerikális és antisemita beszédet tartottak, olyat is hirdelve, hogy — a kormány a királyt zsidóvá akarja tenni.

A választás tehát rendkívül heves lesz, de bizonynyal Pulszky diadalával fog végződni.

A tegnapi tüzoltó ünnepély a Pulszky-nak és Pálffy Dániel gr. főispánnak rendezett fényes óvációval végződött.

Ünnepelt képviselő.

Pápa, november 5. (Saj. tud. táv.) Fenyvessy Ferencz képviselő tiszteletére a város fényes bankettet rendezett a vas-koronarenddel történt kitüntetése alkalmából. Számosan felköszöntötték őt, köztük Eszterházy Móricz főispán.

Sztrájkoló bányászok.

Selmeczbánya, november, 2. (Saj. tud. táv.) 300 bányász beszüntette a munkát. A sztrájkolók küldöttséget menesztettek Hüttel igazgatóhoz, kinek válasza csillapítólag hatott rájuk. Keddre nagyobb sztrájkot jeleznek. A hatóság intézkedett, esetleges zavargások elkerülésére csendőrséget requirálva.

Botrány az osztrák képviselőházban.

Bécs, november 5. (Saj. tud. táv.) Az osztrák képviselőházban kinos botrány játszódott le. Chlumecsky elnök bejelentette a csár halálát és felszólította a házat, hogy felállással tolmácsolja részvétét. Az egész ház felállott Levakovszky lemerbergi képviselőt kivéve, ki közbekiabálta: „Protestálok a részvétnyilatkozat ellen, mely olyan embernek szól, a ki a lengyeleket elnyomta.” Az összes pártok, különösen az ifju csehek és a délszlávok nagy zajt csaptak. Bianchini odakiáltott: „Hát, ön szláv?” Proszevszky pedig: „A lengyelek valamennyien barbárok!” Vasaty indulatosan jegye meg, hogy: „Aki a halott iránti kegyeletet annyira megsérteni tudja, az barbár!” Elnök úgy vetett véget a kinos jelenetnek, hogy a beérkezett jelentéseket fölolvasta.

Bécs, november 5. (Saj. tud. táv.) A lengyel klub sajnálkozását fejezte ki Levakovszky izgatott nyilatkozata fölött, melyet a klub felhatalmazása nélkül, a nemzet érdeke ellen tett.

A csár halála.

A csár temetése.

Pétervár, november 5. (Saj. tud. táv.) Hiteles forrásból szerzett értesülések szerint a csárt három hét múlva fogják temetni.

Az özvegy czárné válasza.

Páris, november 5. (Saj. tud. táv.) Az özvegy czárné a következőleg válaszolt Carnotnénak: „Szívvel köszönöm részvétét mérheterlen bánatomban. Felelt továbbá Casimir elnöknek részvétáviratára is.

1865/894.

876. 1-3

Arverési hirdetmény.

Mely szerint alólirt Csermő község előjárói részéről, közhírré tétetik, hogy Csermő község tulajdonát képező

vásárvámszedési jog

a képviselőtestületnek folyó évi 13. számú határozata folytán folyó évi november hó 18-án d. e. 10 órákor a község házában tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe adatik.

Árvereni szándékozók tartoznak 100 forint bánatpénzt készpénzben, az árverés megkezdése előtt letenni; a többi feltételek a községi jegyzői irodában, a hivatalos órákban megtekinthetők, — végre kijelentik, hogy zárt ajánlatok is fogadtnak el, a melyekben a fent kitett bánatpénz mellékelve van, s az illető kijelenti, hogy a feltételeket ismeri s azokat elfogadja.

Csermő, 1894. évi november hó 1-én.

Gherba György,
jegyző.Kera Marian,
bíró.**Eladó ház.**

Aradon a Teleky-utcza 27-ik szám alatti 4 szobás utcza, 2 szobás udvari lakással, ló és sertés istállókkal, nagy udvarral és nagy kerttel, kedvező feltételek mellett eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

21877/1894.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy az 1894., 1895. és 1896. évekre megállapított dohánybevéltési árakat és az osztályozási szabályokat tartalmazó részletes hirdetmény a városház kapuján kifüggesztve bármikor megtekinthető.

Arad, 1894. október 27.

A városi tanács.

12386/1894.

3-3

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium 61369/84. II. sz. alatt kelt intézményével jóváhagyott 12757/403 8-4. sz. szabályrendelet alapján azon ház- és telek-tulajdonosokat, kiknek házuk előtt a járda kövezet vagy asfalt burkolata, ellátva nincsen, felhívom, hogy telkeik előtt a gyalog járót folyó évi november 30-ig terjedő idő alatt 1 és fél méter, az ennél keskenyebb járdákat pedig egész szélességben és 15 cm. vastagságban homokréteggel akként láttassák el, hogy a vízfelgőgő árok vagy folyóka felé 5 cm-nyi eséssel bírjon.

Köteles továbbá ház- és telek-tulajdonos a gyalog járók mellett elvonuló vízvezető árkot telke és háza utcza-vonalának hosszában a városi mérnöki hivatal által előírt utasítás és mérték szerint kiásatni és azt tisztán tartani, nemkülönben köteles ezen vízvezető árkokon keresztül a kocsijáratnál hidat építtetni s azt folyton jó karban tartani.

Kik ezen rendeletnek eleget nem tesznek, 2 fruttól 25 fruttig terjedhető pénzbírsággal büntetnek és ezen büntetésen felül az elmulasztott munka az illető költségére hivatalból fog eszközöltetni.

Tekintve, hogy a Maros vizállása ez idő szerint igen kicsiny, ajánlom, hogy a homokszükségletet az erre utaltak a nagyobb vizállás beállta előtt szerezzék be, mert azon szokásos védekezés, hogy a homokolás a magas vizállás miatt nem eszközölhető, figyelembe vétetni nem fog.

Aradon, 1894. évi szeptember hó 12-én.

Sarlot Domokos
főkapitány.**Urasági lakás**

azonnal kiadó.

Bővebb értesítésnyerhető
Aradon,**Andrényi Kálmán**

utódainál.

1-3

2264/1894. pm.

Felhívás.

A városi vízvezeték építésének minél gyorsabb s az utcákon való forgalmat lehetőleg legkevésbé gátolón való foganatosítása szerfelett kívánatos lévén, e célból az építési vállalkozó a fővezető csöveket az egyes házakba beágazó mellékcövekkel egyidejűleg kívánja leraktatni, melynek következtén tudnia kell: melyek azon házak, a melyekbe a vízvezeték bevezetendő leend.

Hogy tehát ez megállapíthatassék a csatorna hálózatba eső házak tulajdonosait felhívom, hogy ha házukba a vízvezeték bevezetési szándékozunk, e szándékukat a f. é. november hó 5-ig vagy hivatalomhoz írásban, vagy a városi házi kapusnál kitéve lévő iv aláírásával bejelentsek.

Arad, 1894. évi október hó 21.

Salacz Gyula
kir. tanácsos, polgarmester.**STEIGERWALD A.**

Karpitos, díszítő és butorgyáros Aradon.)
Butorraktár: Andrassy-tér 15. — Butorgyár: P. Választó-u. 32.
Telefon n. 115. Őszi idényre ujonnan berendezett raktára: 779 5-x

salon-, ebédlő- és hálószoba-butorait,
ugyszintén a legizlésteljesebb

KARPITOS-BUTORAIT.minden stílű kivételben előnyös
és olcsó árak mellett.Videki megrendelések pontosan
teljesítettek.**ELIÁS LIPÓT FIA ARADON.**

Ajánlja magát a közeledő

költözködési idényre

mint **legmegbízhatóbb** céget, miután Magyarország legnagyobb butorszállító intézete. Rendelkezik 320 kül- és belföldi butorszállító kocsival. Képviselőségek minden kül- és belföldi városban.

Szives pártfogásért esedezik

Eliás Lipót Fia,
ARADON.

Telefon szám 250.

1894.

ŐSZ.

1894.

NEUMANN

férfi-, fiu- és gyermek-ruha áruháza
ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 9. SZÁM.

Telefon 238. sz.

Szabott árak.

1845. ALAPITTATOTT 1845.

RAKTÁRAK:

Bécs, Máriahilferstrasse 35-ik szám.

Bécs, Kärnthnerstrasse 31-ik szám.

Arad.
Debreczen.
Ujvidék.
Nisch.

Nagyvárad.
Temesvár.
Fiume.
Laibach.

Eszék.
Zágráb.
Szofia.
Becskek.

Pancsova.
Belgrad.
Szerajevó.
Szilisztria.

Merán.

Trieszt.

Szabott árak.

Szabott árak.

Alapított 1875-ben.

Stern M. A.

238. sz.

kizárólagos női confection áruháza.

Legnagyobb raktár

Arad és vidékén.

Dús választék

minden e szakmába vágó

czikkekben

lehető jutányos árak mellett.

Alapított 1875-ben.

